

Аналіз результатів анкетування представників бізнесу Баштанської міської ради Миколаївської області (Баштанська об'єднана територіальна громада)

Підготовлено в рамках проекту „Польський досвід для розробки Стратегічного плану розвитку Баштанської міської ради Миколаївської області на 2018-2025 роки”, за фінансової підтримки Польсько-Американського Фонду Свободи в рамках програми RITA – Зміни в регіоні, що реалізується через Фонд Освіта для Демократії

2017 рік

Аналіз результатів анкетування представників бізнесу Баштанської міської ради Миколаївської області

Анкетування здійснювалось в рамках впровадження проекту щодо розробки Стратегічного плану розвитку Баштанської міської ради на 2018-2015 роки за підтримки Польсько-Американського Фонду Свободи в рамках програми RITA – Зміни в регіоні (RITA –Przemiany w regionie), що реалізується через Фонд Освіта для Демократії (Fundacja Edukacja dla Demokracji).

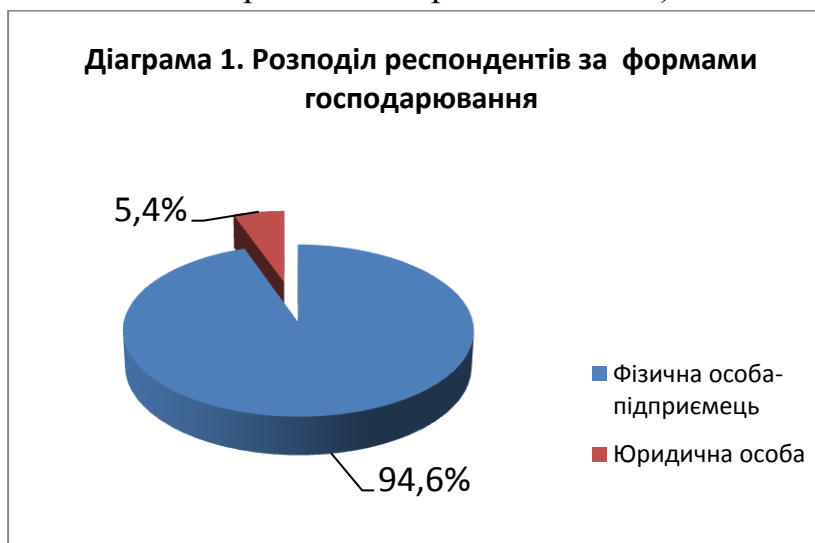
Анкетування¹ проводилось із залученням 5 волонтерів, в результаті було проанкетовано 37 представників сфери бізнесу.

Звертає на себе увагу неповне заповнення анкет, головна причина – страх підприємців, що їх проконтролюють, що інформація потрапить до податкових органів, що вони, можливо, в подальшому матимуть проблеми із законодавством.

Це значно ускладнювало процес анкетування, тому отримавши подібні результати, які важко проаналізувати і отримати відправну інформацію для прийняття рішень щодо розвитку громади, покращення бізнес-клімату, **було прийнято рішення про проведення загальної зустрічі з підприємцями**, на якій спільно можна було б напрацювати результати, придатні для використання в процесі розробки Стратегічного плану розвитку².

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРЕДСТАВНИКІВ БІЗНЕСУ

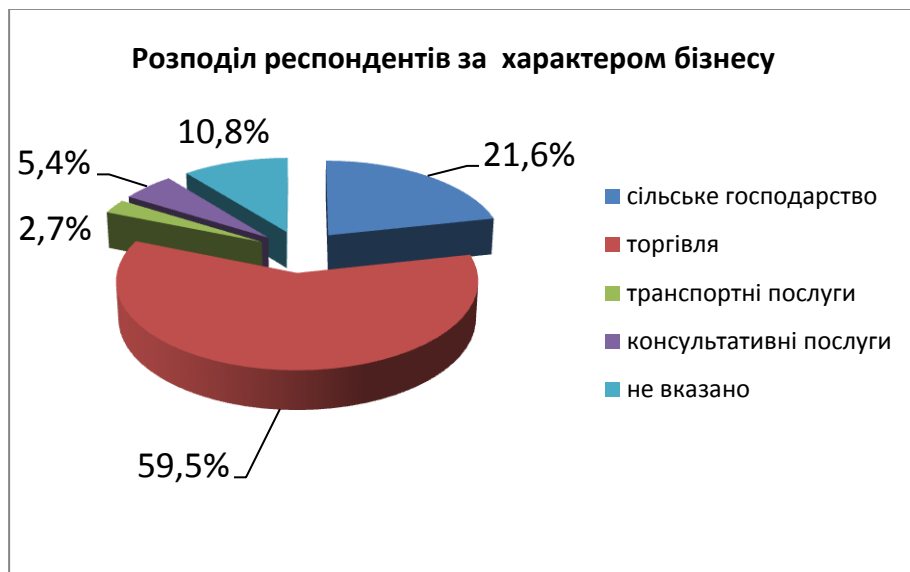
Із загальної кількості представників бізнесу, серед тих, хто вказав рік створення своєї справи, найстаршим є бізнес, зареєстрований у 1993 році, наймолодшим – у 2016 році. Розподіл проанкетованих представників бізнесу за формами господарювання (фізичні особи-підприємці та юридичні особи) наведено в Діаграмі 1.

¹ Зразок анкети наведено в Додатку 1.

² Аналіз за результатами зустрічі 10.05.2017 наведено в Додатку 2

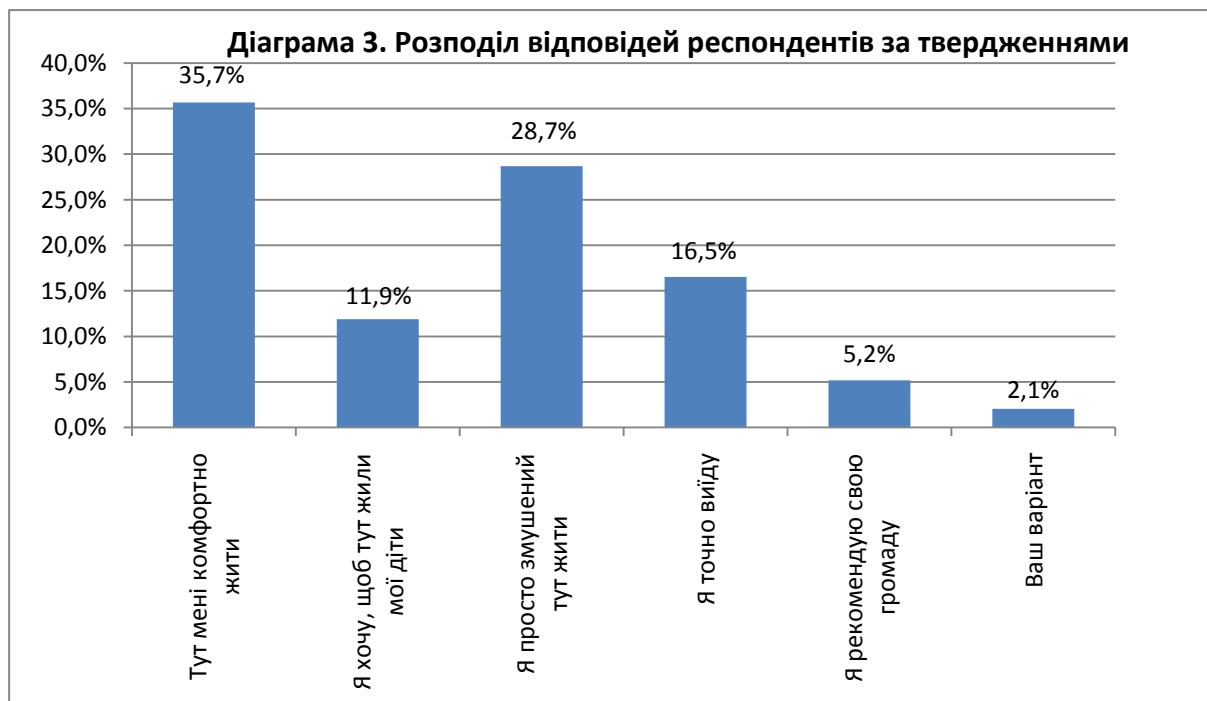
Розподіл респондентів за характером бізнесу наведено в Діаграмі 2.

Отже, як свідчать данні Діаграми 2, найбільший відсоток респондентів зайняті в торгівлі – 59,5% та в сільському господарстві – 21,6%, значний відсоток респондентів (10,8%) не вказали свій характер бізнесу.

Респондентам пропонувалось обрати твердження, з якими вони асоціюють своє проживання в даній громаді.

Розподіл відповідей респондентів за твердженнями наведено в Діаграмі 3.

Найбільший відсоток мають відповіді «Тут мені комфортно жити» - 35,7%, але це майже тільки третина мешканців, решта майже третина – 28,7% вказують «Я просто змушений тут жити». Значний відсоток мешканців відповіли, що «Я точно виїду звідси» - 16,5%, і це, передусім, вікова категорія до 17 років.

Щодо Вашого варіанту, респондентами було вказано «хочу, щоб було комфортно жити», «хотілося б, щоб було тут краще жити», «в Баштанці жила, в громаді ні, тому охарактеризувати ніяк не можу», «хочу тут жити, і щоб місто розвивалось», «хочу, щоб процвітала моя громада», «немає умов для роботи».

Оптимізму також не додає розгляд ситуації за напрямками, що характеризують умови проживання, мешканці мають прив'язку до місця, де вони мешкають, радше, емоційну, оскільки на прохання вказати кількість балів за 5-бальною системою, відповіді обирались переважно більшістю 3 бали і нижче. І це при тому, що досить багато респондентів одночасно обирали твердження «Мені тут комфортно жити».

Розподіл умов проживання за 5-бальною шкалою наведено в Таблиці 2.

Таблиця 2.

Середнє значення оцінок респондентів щодо окремих показників умов проживання за 5-бальною шкалою

Показник	Середнє значення оцінки за 5-бальною шкалою
Якість комунальних послуг	2,6
Стан доріг	1,5
Стан тротуарів	2,3
Рівень задоволення культурних потреб	2,8
Рівень медичного забезпечення	2,7
Рівень надання освітніх послуг	3,7
Рівень роботи дошкільних установ	3,9
Екологічний стан громади	2,9
Наявна інфраструктура для відпочинку та дозвілля	2,5
Рівень безпеки для мешканців	2,5
Умови для започаткування та ведення власного бізнесу	2,2
Можливості працевлаштування	1,9

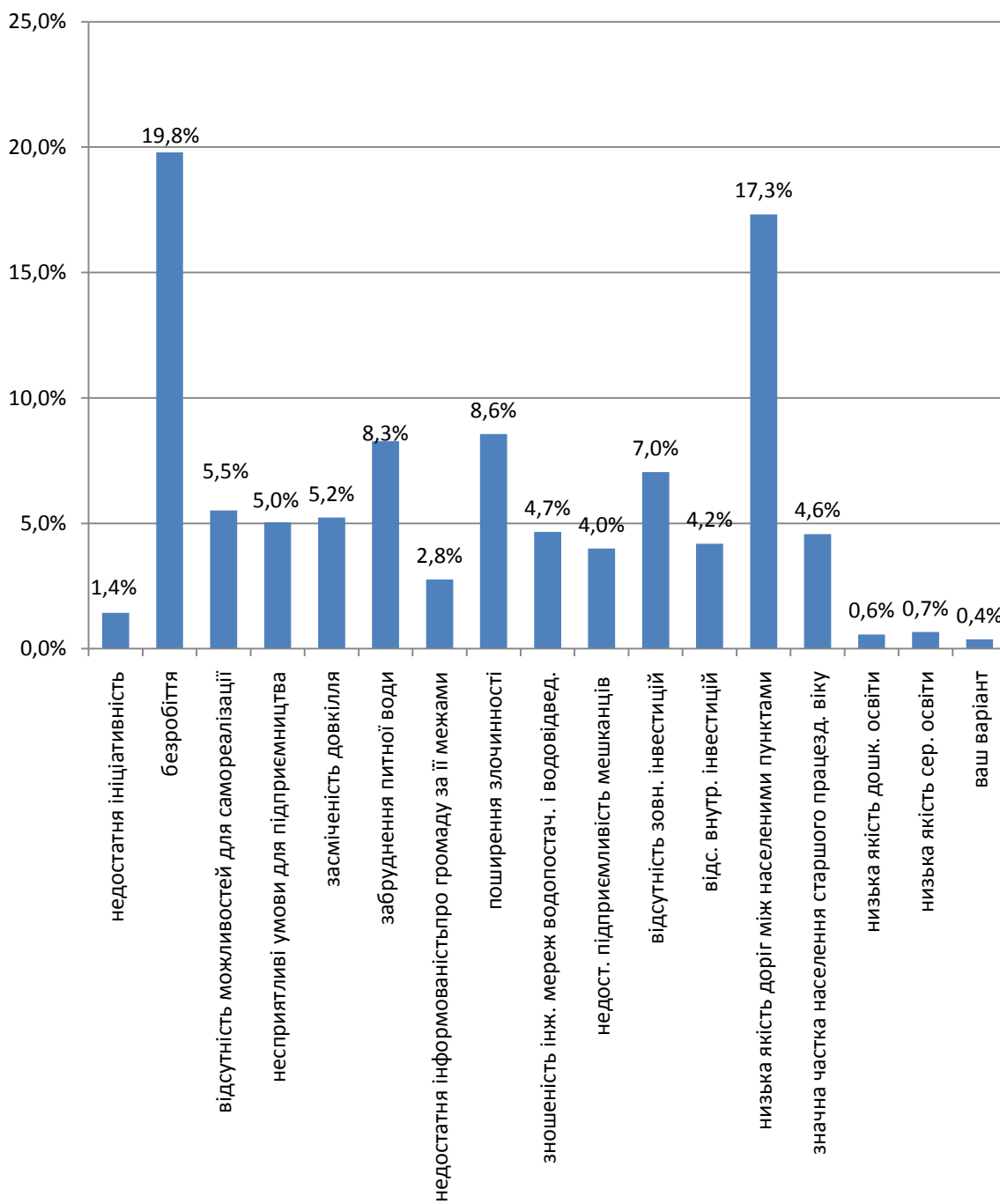
Жоден із вказаних показників не отримав навіть 4 бали за 5-бальною шкалою, найгірша ситуація із станом доріг – 1,5 бали та можливостей працевлаштування – 1,9 бали, найкраща ситуація в сфері роботи дошкільних установ та освітніх послуг – відповідно, 3,9 та 3,7 балів, але певним чином це може бути зумовлено також тим, що значна частина респондентів працює в сфері освіти, соціального захисту, культури (29,9%).

Цікавими є результати щодо наявності в респондентів нерухомості в громаді.

Із загальної кількості респондентів 50% мають власне житло, 46,3% такого не мають, 1,3% планують придбати, а 0,5% планують продати. При цьому, 1,9% залишили питання без відповіді. Відсутність прив'язки до власного житла є певним ризиком, що людина швидше згодиться на виїзд до іншої громади, якщо умови щодо працевлаштування чи проживання не будуть відповідати її потребам. Досить низьким є відсоток респондентів, як вже зазначалось, які планують придбати житло (1,3%), і передусім, це Баштанка, та в 1 випадку – с. Андріївка, але це село, що знаходиться дуже близько до Баштанки, і ще раніше входило до складу Баштанської міської ради. Особи, що планують продати житло – те ж в Баштанці. Тобто, «рух настроїв щодо зміни нерухомості» серед респондентів спостерігається в основному, в центральній садибі громади.

Розподіл причин, що заважають розвитку громади наведено в Діаграмі 4.

Діаграма 4. Розподіл причин, що заважають розвитку громади на думку респондентів

На думку респондентів найвагомішими причинами, що заважають розвитку громади є безробіття (19,8% відповідей) та низька якість доріг між населеними пунктами громади (17,3% відповідей).

Щодо власного варіанту відповідей, то респонденти зазначали корупцію, низьку заробітну плату, бюрократію та бездіяльність місцевої влади.

Респондентам було запропоновано виставити за пріоритетністю завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади, а також можна було вказати свій варіант.

Кількість випадків обрання першим номером пропонованих завдань відображено за допомогою Діаграми 5.

Найпріоритетнішим завданням респонденти вважають зменшення рівня безробіття, другим за пріоритетністю визначено завдання щодо ремонту доріг між поселеннями громадами, а третім – ремонт вулиць. Серед важливих завдань, які знаходяться на однаковій позиції, є покращення водопостачання та водовідведення, а також сприяння розвитку промислових підприємств.

Щодо власних варіантів, то респонденти зазначили лише 2 відповіді – покращення освітлення вулиць (хоча це завдання було в переліку), та боротьбу з корупцією.

Аналіз ситуації за відповідями респондентів в розрізі колишніх сільських рад та міської ради теж має подібний розподіл (Таблиця 3).

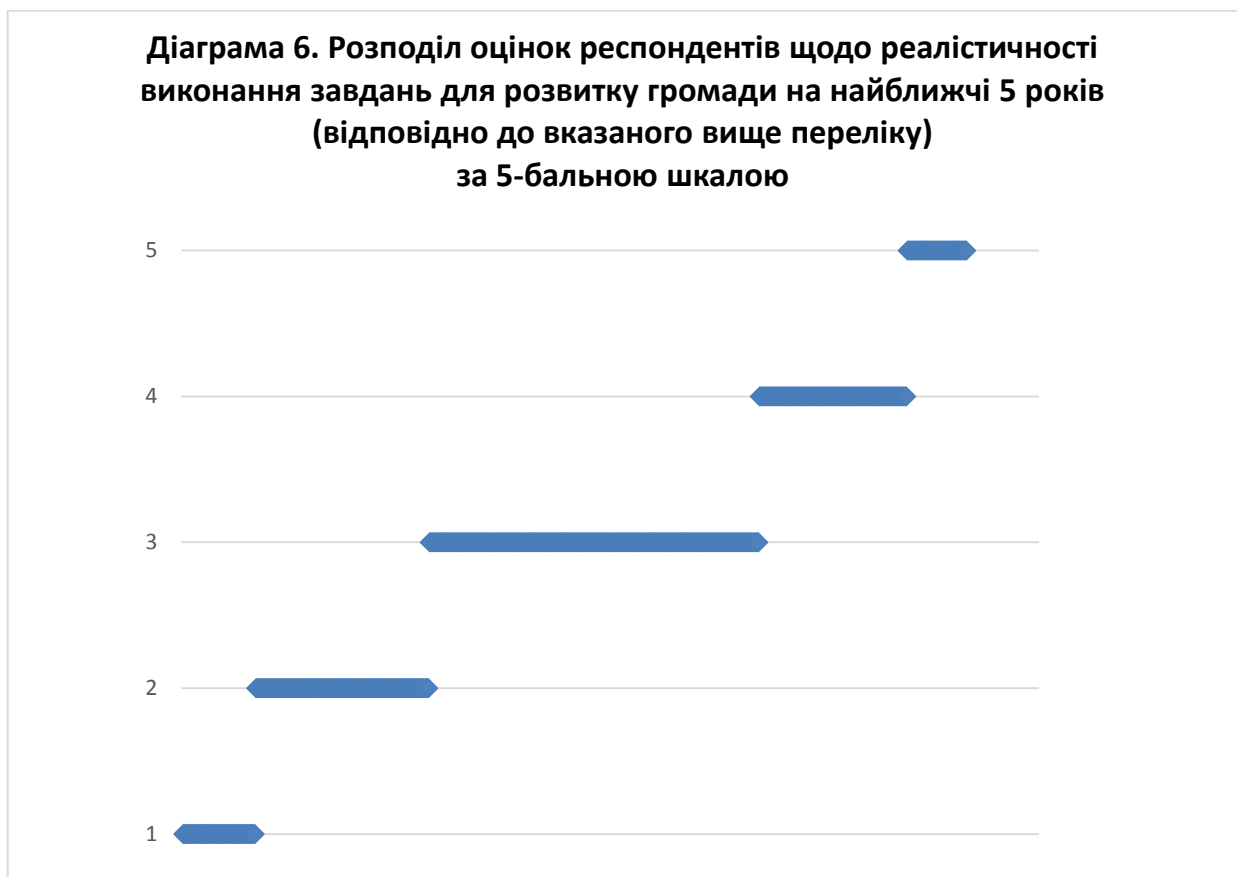
Таблиця 3

Розподіл пріоритетних завдань в розрізі міської ради (м.Баштанка та села, що входили до її складу до об'єднання) та колишніх сільських рад

№ п/п	Назва ради	Розподіл завдань за пріоритетністю		
		№1	№2	№3
1	Баштанська міська рада (м.Баштанка та села, що входили до її складу до об'єднання)	Зменшення рівня безробіття	Ремонт доріг між поселеннями громади	Ремонт вулиць
2	Добренська	Ремонт вулиць	Ремонт доріг між поселеннями громади	Зменшення рівня безробіття
3	Явкинська	Покращення водопостачання та водовідведення	Зменшення рівня безробіття	Ремонт доріг між поселеннями громади
4	Новосергіївська	Ремонт доріг між поселеннями громади	Зменшення рівня безробіття	Покращення водопостачання та водовідведення; ремонт вулиць (однакова кількість)
5	Новопавлівська	Зменшення рівня безробіття	Ремонт доріг між поселеннями громади	Ремонт вулиць
6	Пісківська	Зменшення рівня безробіття	Ремонт вулиць	Ремонт доріг між поселеннями громади
7	Новоіванівська	Зменшення рівня безробіття	Ремонт доріг між поселеннями громади	Ремонт вулиць
8	Плющівська	Ремонт доріг між поселеннями громади	Ремонт вулиць	Покращення водопостачання та водовідведення
9	Христофорівська	Ремонт вулиць	Ремонт доріг між поселеннями громади	Зменшення рівня безробіття

Окремого розгляду заслуговує оцінка респондентами реалістичності виконання завдань, потрібних для розвитку громади на найближчі 5 років, оскільки це певним чином характеризує сподівання мешканців у кращі зміни і довіру, що це буде виконано.

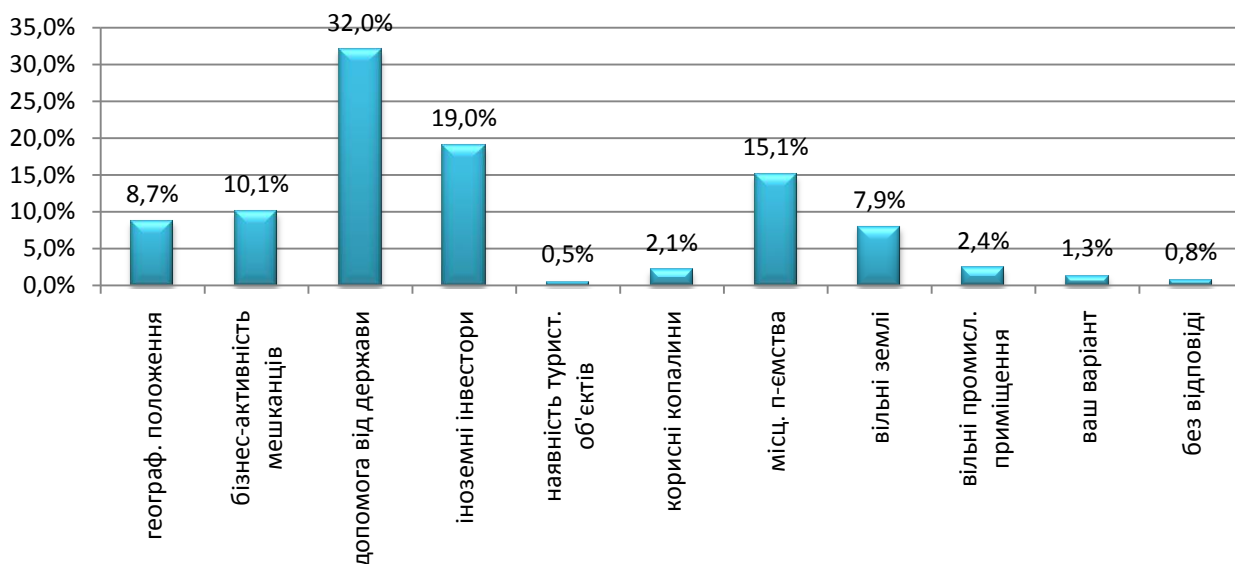
Розподіл оцінок респондентів щодо реалістичності вказаних завдань зображено за допомогою Діаграми 6.

Середнє значення оцінки респондентів знаходиться на рівні 2,9 бали за 5-бальною шкалою, при цьому стандартне відхилення становить 1,04. Це означає, що думки респондентів дуже різнились. Оцінка, що мала найбільшу частоту, становить 3 бали. Серед припущень щодо покращення ситуації можна розглядати, як один із шляхів, - покращення інформування мешканців громади про позитивні приклади, про роботу, що здійснюється місцевою владою для впровадження тих чи інших завдань з розвитку громади.

Цікавим є бачення респондентів найголовнішого на їх думку ресурсу для розвитку громади. Розподіл відповідей наведено за допомогою Діаграми 7.

Діаграма 7. Розподіл відповідей респондентів щодо головних ресурсів розвитку громади

Як свідчать данні Діаграми 7, найголовнішим ресурсом для розвитку громади респонденти вважають допомогу від держави – 32,0% відповідей; наступними ресурсами зазначено іноземних інвесторів – 19,0% та місцеві підприємства – 15,1%. Серед своїх варіантів респонденти зазначали, зокрема, «активність громади», «зміну влади», «основний ресурс – аграрна промисловість», «подолання корупції», «суттєві зміни у законодавстві», «заводи». Без відповіді дане питання залишили 0,8% респондентів.

Аналіз підготувала:

Атнажева Лілія,
координатор проекту з української сторони

ДОДАТКИ

Додаток 1

Шановний підприємцю!

Для підготовки Стратегічного плану розвитку Баштанської міської об'єднаної територіальної громади на 2018-2025 роки в рамках проекту „Польський досвід для розробки Стратегічного плану розвитку Баштанської міської ради Миколаївської області на 2018-2025”, за фінансової підтримки Польсько-Американського Фонду Свободи в рамках програми RITA – Зміни в регіоні, що реалізується через Фонд Освіта для Демократії, ми проводимо це анкетування для визначення головних існуючих проблем в громаді, а також перспектив розвитку об'єднаної громади в майбутньому. Будемо дуже вдячні за Ваші відповіді !

1. Рік створення Вашого підприємства/реєстрації ФОП? _____ рік

2. Якою є структура власників Вашого підприємства у відсотках ?

Власник	%
Держава	
Орган місцевого самоврядування	
Фізичні особи (в т.ч. ФОП)	
Юридичні особи	
Іноземні суб'єкти	

3. Який характер має Ваш бізнес? Опишіть будь ласка, Вашу основну продукцію або послуги.

4. Зазначте будь ласка, відсоток загального обсягу збуту продукції/надання послуг Вашого підприємства, який припадає на покупців у таких зонах (сума відсотків має дорівнювати 100%):

Географічна зона	Збут
У межах району	
У межах області	
Інші області України	
За межі України	
Разом	100%

5. Які зміни у збуті продукції/надання послуг Ви очікуєте в 2018 р.? Зміна (+/-) _____ %

6. Чи є у Вашому регіоні (будь ласка, відмітьте всі відповідні твердження):

- важливі постачальники сировини для Вашого підприємства
- важливі постачальники компонентів для Вашого підприємства
- група галузей, споріднених за профілем виробництва з Вашим підприємством
- важливий ринок – покупці продукції Вашого підприємства
- кваліфікована робоча сила, необхідна Вашому підприємству

7. Скільки працівників з повним робочим днем, за Вашою оцінкою, працювали чи працюватимуть на Вашому підприємстві в зазначені нижче періоди?

Періоди	Чисельність працівників
Поточний рік (2017):	
Минулий рік (2016):	
П'ять років тому (2011):	
Наступний рік (2018):	

8. Чи відчуваєте Ви нестачу спеціалістів певних специфічних професій, навичок персоналу, які є важливими для майбутнього розвитку Вашого підприємства?

Так Зараз ні, але очікуємо в найближчому майбутньому Ні

Якщо «так» або «очікуємо», будь ласка, зазначте, яких:

9. Ви плануєте інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) у Баштанській громаді?

Так

Ми розглядаємо таку можливість

Ні

Якщо так, коли? _____ рік

10. Чи плануєте Ви розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей в інших населених пунктах ?

Так

Ми розглядаємо таку можливість

Ні

Якщо так, коли? _____ рік

Якщо так,

де? _____

11. Ви плануєте перенести всю чи частину своєї діяльності до іншої громади?

Всю

Ми розглядаємо можливість

Частину

Якщо так, то що є основною причиною переносу діяльності?

☐	Зміна ринкової кон'юнктури	☐	Обмеження, пов'язані із захистом довкілля
☐	Неадекватні приміщення	☐	Погана якість послуг органів місцевого самоврядування
☐	Відсутність землі для розширення	☐	Транспорт
☐	Кращий бізнес-клімат в іншій громаді	☐	Низька продуктивність праці
☐	Злочинність	☐	Доступ до сировини
☐	Вартість робочої сили	☐	Інше: _____

12. Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади (виберіть будь ласка 3 основних причини)?

- Недостатня громадська ініціативність та активність мешканців
- Безробіття
- Відсутність можливості для самореалізації, забезпечення змістовного дозвілля
- Несприятливі умови для розвитку підприємництва
- Засміченість довкілля
- Забрудненість питної води
- Недостатня інформованість про громаду за її межами
- Поширення злочинності, алкоголізму, наркоманії
- Зношеність інженерних мереж (водопостачання, водовідведення)
- Недостатня підприємливість мешканців громади
- Відсутність зовнішніх інвестицій
- Низька якість (відсутність) дорожнього покриття між населеними пунктами в громаді
- Старіння населення
- Низька якість дошкільної освіти
- Низька якість середньої освіти
- Інше (будь ласка, деталізуйте) _____

13. В якій послідовності (вставити № п/п 1,2,3 і т.д.) Ви б розмістили нижче представлені завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади.

- Вирішення проблеми безробіття
- Підвищення якості водопостачання та водовідведення
- Ремонт доріг
- Розвиток малого і середнього бізнесу
- Благоустрій населених пунктів громади
- Покращення освітлення населених пунктів громади
- Розвиток сфери дозвілля (відпочинку, спорту)
- Розвиток туризму
- Використання місцевих природних ресурсів
- Сприяння розвитку місцевих підприємств
-

14. Будь ласка, оцініть реалістичність з Вашої точки зору виконання завдань, вказаних в п.13 на найближчі 5 років за 5-бальною шкалою, де 1 – мінімальне значення, а 5 – максимальне:

1 2 3 4 5

15. Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади? Оберіть не більше трьох варіантів.

Харчова промисловість	☐	Туристичний бізнес	☐
Машинобудування	☐	Сільське господарство	☐
Логістика	☐	Виробництво будівельних матеріалів	☐
Легка промисловість	☐	Торгівля	☐

Ваш варіант (будь ласка, напишіть) _____

16. Оцініть будь ласка, рівень співпраці Вашого підприємства із зазначеними інституціями, категоріями представників інституцій

Інституція, категорія представників інституцій	Задовільна співпраця	Частково задовільна співпраця	Незадовільна співпраця	Не було контактів
1. Голова громади, заступники голови громади				
2. Старости				
3. Депутати ради				
4. Управління/відділи міської ради				
5. Поліція				
6. Районна рада, райдержадміністрація				
7. Центр зайнятості				
8. Податковий орган				
9. Орган реєстрації бізнесу				
10. Санітарні, ветеринарні служби				
11. Пожежна охорона				
12. Служби у справах земельних ресурсів				

17. Яка загалом Ваша думка про роботу голови громади, міської ради та виконкому?

Відмінна Добра Задовільна Погана Не можу сказати

18. Яка Ваша загальна думка про Вашу громаду як місце для ведення бізнесу?

Відмінне Добре Задовільне Погане Не можу сказати

19. Назва Вашого підприємства:

20. Ваші коментарі, пропозиції:

Дякуємо за Ваш час і співпрацю!
 Ваші відповіді є вкрай важливими для зміцнення та розвитку громади.

Зведені данні напрацювань за результатами зустрічі з представниками бізнесу Баштанської ОТГ

Дата зустрічі: 10.05.2017

Місце проведення зустрічі: м.Баштанка, зал засідань Баштанської міської ради

Кількість учасників зустрічі: 45 осіб (список реєстрації додається).

Мета зустрічі: визначити з точки зору представників бізнесу першочергові завдання для розвитку громади; види економічної діяльності, що можуть бути пріоритетними на території Баштанської ОТГ та перешкоди в розвитку бізнесу.

Представникам бізнесу Баштанської ОТГ було запропоновано визначити 3 найвагомші на їх думку завдання, які треба вирішити для розвитку громади. Розподіл завдань за першочерговістю наведено в Діаграмі 1.

Як свідчать данні Діаграми 1, **серед першочергових завдань визначено ремонт доріг між населеними пунктами громади, сприяння розвитку промислових підприємств та ремонт вулиць.** Звертає на себе увагу, що розвиток сфери дозвілля не отримав жодної відмітки. Натомість, в ході обговорення, від учасників було отримано наступні пропозиції щодо:

- ✓ Розвитку спорту (дворові змагання, робота дитячих секцій, облаштування поля Центрального стадіону штучним покриттям, розвиток спортивної інфраструктури в селах);
- ✓ Будівництва басейну в Баштанці;
- ✓ Облаштування зони відпочинку біля пляжу Центрального ставу в Баштанці;
- ✓ Облаштування парків відпочинку в кожному селі.

Щодо видів економічної діяльності, які на думку представників бізнесу, можуть бути пріоритетними для майбутнього розвитку громади було запропоновано список, серед якого пропонувалось обрати до 3 варіантів. Відповіді розподілились наступним чином (Діаграма 2).

Як свідчать данні Діаграми 2, серед пропонованих видів економічної діяльності на території Баштанської ОТГ представники бізнесу вважають **пріоритетними розвиток харчової промисловості, сільського господарства та виробництва будівельних матеріалів.**

Разом з тим, на окремому аркуші підприємцям **надавалась можливість записувати свої варіанти**, які варто розвивати на території Баштанської ОТГ, зокрема, було **отримано такі пропозиції:**

- ✓ Ще раз загострювалась увага на розвитку переробних підприємств (сільськогосподарської продукції) та створення об'єктів для зберігання продукції (складські приміщення);
- ✓ Розвиток тваринницької галузі, в т.ч. будівництво свинокомплексу;
- ✓ Розміщення на території ОТГ об'єктів відновлювальної енергетики (вітровіт а сонячні електростанції);
- ✓ Сортування та переробка сміття.

При обговоренні **факторів, які заважають розвитку бізнесу на місцевому рівні, було визначено наступні проблемні моменти:**

- зменшення виплат по безробіттю до 3 місяців – при обговоренні виявилось, що проблемою є те, що є вакансії в сфері бізнесу, але особи, що стоять на обліку в

- центрі зайнятості не хочуть працювати, вигідніше перебувати на обліку; також виявилось, що не вистачає працівників робітничих професій – ПТУ випускають, але працівники низької кваліфікації, або ж не тих професій, що потрібні;
- недостатня кількість працівників робітничих професій, а саме: тракторист, водій, продавець, повар, офіціант, газоелектрозварювальник, плиточник, сантехнік, будівельники в широкому розумінні, кам'янщики, швеї (робити викрійки);
 - низька кваліфікація тих працівників, які є на ринку праці;
 - відсутність доріг між населеними пунктами (мається на увазі їх дуже поганий стан);
 - проїзд через центр міста важковагового транспорту – учасники погодились із думкою, що якщо привести в належний стан об'їзну дорогу, то цю проблему можна значно зменшити;
 - немає патрульної служби і некомплектність штату поліцейських, які забезпечували б безпеку, в т.ч. в нічний час – пропонувалось зміцнення муніципальної служби охорони правопорядку, а також забезпечення безпеки в селах, транспортне патрулювання;
 - необхідність створення Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП);
 - облаштування в центрі Баштанки парковок з паркоматами;
 - створення комунального підприємства по ремонту доріг;
 - розробки Програми по розвитку підприємництва в Баштанській ОТГ;
 - офіційна реєстрація таксисів;
 - обговорень з підприємцями, міською радою та податковою службою ставок податків на нерухомість (складські приміщення).

Піднімалось також питання, яке наразі є поза зоною впливу міської ради, – передача повноважень щодо земельних питань органам місцевого самоврядування.

Серед інших пропозицій, які є важливими для розвитку громади, вказувались:

- ✓ Очищення водоймищ м.Баштанка;
- ✓ Ремонт дороги Миколаїв-Дніпропетровськ;
- ✓ Відновлення раніше працюючих ФАПів.